

TAALSTIMULERING NEDERLANDS MET KINDEREN

Kinderen verwerven taal, wat moet je weten?

Eerst woorden dan zinnen

Wie een taal leert, kan die niet meteen spreken. Je leert niet onmiddellijk zinnen. Je leert eerst woordenschat waardoor je al heel wat kan begrijpen. Kinderen die Nederlands aan het leren zijn hebben dus nood aan het horen van veel woorden en zinnen. Hoe meer Nederlands ze horen, hoe sneller ze de taal leren.

Eerst luisteren, dan spreken

Na de fase van luisteren zullen kinderen stilaan overgaan naar zelf taal produceren. Het is belangrijk om je uitleg visueel te blijven ondersteunen. Ze zullen niet meteen in volzinnen spreken. Heb realistische verwachtingen en geduld wanneer kinderen Nederlands durven spreken. Je kan interactie stimuleren door eenvoudige gesloten vragen te stellen bij materiaal dat je toont of een oefening die je voordoet.

Stille periode

Kinderen die een taal leren, maken meestal een stille periode door. De duur hiervan varieert van kind tot kind. Een kind dat stil is en weinig of niet reageert betekent niet per definitie iets negatief, kinderen hebben dit nodig. Het tempo waarin kinderen een tweede (of derde) taal verwerven verschilt van kind tot kind. Het is belangrijk om te blijven communiceren, ook al volgt er geen reactie.

In een context

Kinderen pikken meer woordenschat op en onthouden het langer door woorden te horen in een context (tijdens de training bijvoorbeeld) dan wanneer ze op school taal leren. Taal verwerven in de vrije tijd is dus efficiënt omdat er een leuke ervaring aan gekoppeld is. Tijdens de training leren ze onbewust nieuwe woorden. Kinderen leren en oefenen tijdens een training of een wedstrijd meer Nederlands dan je denkt.

Impliciet versus expliciet

Bij het uitwerken van een training of een ander vrijetijdsaanbod kan je op twee manieren omgaan met het leren/oefenen van taal.

Impliciet: een anderstalig kind neemt deel aan een vrijetijdsaanbod en pikt ongemerkt woorden op. De begeleider heeft geen aandacht voor het verwerven van taal bij de uitwerking van activiteit. De leer- en oefenkansen zijn spontaan.

Expliciet: als je heel wat kinderen met een andere moedertaal hebt kan je ervoor kiezen om hen op een speelse manier woordenschat aan te leren en te laten oefenen. Je kan met die focus activiteiten uitwerken en bijvoorbeeld vooraf 10-15 woorden kiezen die je die dag wil aanbrenge. Je laat die woorden aanbod komen en dus herhalen via verschillende oefeningen, spelletjes, werkvormen ... Vzw 'de Rand' heeft materialen die je hiervoor kan gebruiken (linken).

Opnieuw uitleggen in plaats van vertalen

Kinderen die al een beetje Nederlands kennen pikken meer woordenschat op als je een woord uitlegt in eenvoudig Nederlands dan wanneer je het vertaalt. Misschien kennen ze andere woorden die eraan gelinkt zijn zodat ze het woord in een context begrijpen.

Voorbeeld: een kind kent de woorden 'nicht' en 'neef' niet maar kent wel tante, oom, baby, kind, meisje, jongen. Leg uit dat het kind of de baby van de tante of de oom een nicht of neef is. Als het een meisje is, is het een nicht. Als het een jongen is, is het een neef.

7 à 8 keer horen om te onthouden

Wist je dat een kind een woord 7 à 8 keer moet horen om het te kunnen onthouden? Je kan woordenschat in verschillende vormen herhalen. Kinderen doen tijdens de training verschillende oefeningen maar herhalen telkens dezelfde woordenschat omdat je hierbij bijvoorbeeld hetzelfde materiaal gebruikt. Tijdens een training horen kinderen sommige woorden meer dan 10 keer omdat ze in een instructie of in feedback aan bod komen. Als je de dingen dus telkens met eenzelfde woord benoemt, zal het kind dat na het einde van de training onthouden hebben.

Tips voor een goede speluitleg

1. Zorg voor een **rustige omgeving** zodat kinderen goed je speluitleg kunnen volgen. Het is vaak gemakkelijker wanneer de kinderen even gaan zitten.
2. Plaats je **op ooghoogte** van de kinderen. Zo trek je meer hun aandacht.
3. Neem kinderen mee in het spel door er een **context of verhaal** aan te koppelen. Zeker bij kleuters werkt dit.
4. Zorg voor voldoende **visuele ondersteuning**. Gebruik tijdens jouw uitleg de materialen die aan bod komen tijdens het spel en wijs voorwerpen aan.
5. Gebruik gebaren die je uitleg ondersteunen en **doe het voor**. Je kan ook kinderen vragen om de opdracht voor te doen.
6. **Spreek langzaam en articuleer** goed.
7. Gebruik eenvoudige woorden, synoniemen en **transparante woorden** (woorden die herleidbaar zijn uit een andere taal).
voorbeeld: auto i.p.v. wagen, participeren i.p.v. deelnemen
8. Hertaal. Leg iets uit in **andere woorden** als een kind je niet begrijpt.
9. **Test** of ze je uitleg begrepen hebben. **Geef de kinderen de tijd** om even te zoeken naar hun woorden. Geef de Nederlandse vertaling van woorden die ze in een andere taal zeggen.
voorbeeld: 'Mag het papier in de poubelle?' – 'Ja hoor, het papier mag in de vuilbak.'
10. Schakel niet te snel over naar een andere taal. Als een kind iets echt niet begrijpt en je dan toch vertaalt, **eindig** dan met het nog eens **in het Nederlands** te zeggen.
11. Vermijd **dialectwoorden**.
12. Zeg niet dat iets fout is, maar **corrigeer op een positieve manier** door met de juiste woorden te antwoorden of te reageren.
voorbeeld: 'Hoeveel punt is gewonnen?' – 'Wie 5 punten heeft, is de winnaar.'

Ga zoveel mogelijk in interactie met kinderen. Je kan elk moment aan taalstimulering doen!